

Sygn. akt V CSK 141/13

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku [...] Związku [...] z siedzibą w W.

przy uczestnictwie M. R., E. N., G. J. i E. J.-F.

o zasiedzenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 grudnia 2013 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od postanowienia Sądu Okręgowego
w K.

z dnia 14 lutego 2012 r., sygn. akt III Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki M. R. kwotę
300 (trzysta) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca - [...] Związek [...] w W. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 14 lutego 2012 r. oddalającego jego apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w S. z dnia 23 sierpnia 2011 r. Sąd Rejonowy w sprawie o stwierdzenie nabycia przez wnioskodawcę w drodze zasiedzenia własności nieruchomości – działki nr [...] (poprzednio nr [...]) położonej w S. - oddalił wniosek. Ustalił, że w księdze wieczystej jako współwłaściciele nieruchomości figurują osoby fizyczne, m. in. uczestniczki M. R. i E. N., pozostali uczestnicy są spadkobiercami jednego z wpisanych współwłaścicieli. Na terenie nieruchomości znajduje się część R. „B.”. Nie wiadomo kiedy i w jakich okolicznościach doszło do zajęcia i zagospodarowania tej nieruchomości na ogrody działkowe. Niewątpliwie jednak w 1983 r. działki zostały zelektryfikowane. Pozostałe grunty tworzące R. „B.” są własnością Gminy S. i za takie wnioskodawca uważał także sporną nieruchomość, mając świadomość, że R. są tylko dzierżawcami tego gruntu. Uczestniczka M. R. w dniu 8 września 2008 r. wystąpiła przeciwko wnioskodawcy z pozwem o wydanie nieruchomości. Sąd Rejonowy przeanalizował przepisy kolejno regulujące status ogrodów działkowych (ustawy z dnia 9 marca 1949 r. - Dz. U. z 1949 r., Nr 18, poz. 117 oraz z dnia 6 maja 1981 r. - Dz. U. z 1981 r., Nr 12, poz. 58 ze zm. – o pracowniczych ogrodach działkowych) i na tej podstawie oraz w oparciu o wyniki postępowania dowodowego uznał, że wnioskodawca nie wykazał posiadania samoistnego nieruchomości (art. 172 § 1 k.c.), ponieważ nie miał woli władania nieruchomością jak właściciel. Do września 2008 r. nie wiedział, że działka nr [...] stanowi własność osób prywatnych i za jej właściciela uważał Skarb Państwa, a od 1995 r. Gminę S.. Działkę traktował tak samo jak pozostałe, do których przysługiwało mu prawo nieodpłatnego użytkowania, a więc jak posiadacz zależny.

Rozpoznający apelację wnioskodawcy Sąd Okręgowy przyjął za własne ustalenia faktyczne i wnioski prawne Sądu Rejonowego.

W skardze kasacyjnej opartej na obydwu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c. wnioskodawca zarzucił niewłaściwe zastosowanie art. 339 k.c. i art. 172 k.c. a ponadto podniósł zarzut naruszenia art. 234 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

W konkluzji skarżący wniósł o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd II instancji lub o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie wniosku o zasiedzenie.

Uczestniczka M. R. wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i w obu wypadkach o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Selekcji skarg realizujących ten cel służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania. Skarżący uzasadnił potrzebę przyjęcia jego skargi do rozpoznania przesłanką przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., to znaczy występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego ujętego w pytaniach: czy regulacje prawne dotyczące [...] Związku [...] i jego poprzedników prawnych zbliżone są do regulacji przewidzianych w stosunku do państwowych osób prawnych czy do organizacji ludu pracującego i innych organizacji społecznych; czy [...] Związek [...] i jego poprzednicy mogą być uznani jedynie za dzierżycieli, posiadaczy zależnych - jak państwowe osoby prawne, czy też mogą być uznani za posiadaczy samoistnych - jak organizacje ludu pracującego i inne organizacje społeczne; czy poprzednicy prawni skarżącego mogli tak jak inne organizacje ludu pracującego zasiedzieć nieruchomości, czy też przepisy regulujące działanie poprzedników prawnych nie pozwalają na przyjęcie, że poprzednicy prawni skarżącego mogli nabyć nieruchomość w drodze zasiedzenia.

Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że istotne zagadnienie prawne, które miałyby stanowić przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinno występować w rozpoznawanej sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2012 r., II UK 271/11, LEX nr 1215442). Tymczasem żadne z przywołanych zagadnień nie było przyczyną oddalenia wniosku skarżącego. Sądy obu instancji nie miały wątpliwości, że wnioskodawca ma kwalifikacje podmiotowe do zasiedzenia nieruchomości, odmówiły jednak uwzględnienia jego wniosku przyjmując ustalenie faktyczne, zgodnie z którym dopiero w 2008 r. powód dowiedział się o tym, że nieruchomość należy do osób fizycznych; wcześniej uznawał ją za działkę o statusie identycznym z pozostałymi gruntami i pozostającą w jego posiadaniu zależnym. Nie zachodzi zatem przesłanka, którą skarżący uzasadnił potrzebę rozpatrzenia jego skargi, ponieważ to nie wątpliwości co do zdolności powoda do zasiedzenia nieruchomości legły u podstaw rozstrzygnięcia, lecz ustalenia co do braku wymaganego elementu *animus* jego posiadania.

Okoliczności sprawy nie wskazują, aby zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego uzasadnia art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 520 § 3 k.p.c. oraz § 2 ust. 1 i 2, § 7 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 4 i § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst. jedn. Dz.U. z 2013 r., Nr 461).